

Langfredag i Sulsted kirke

Salmer

Nr. 192 i den nye salmebog og nr. 167 i den gamle Hil dig frelser og forsoner

874 i "100 salmer" Du tar mig som jeg er

Præludium

Velkomst

Velkommen til langfredagsgudstjeneste her i Sulsted kirke. Langfredag er den dag, hvor Jesus bliver korsfæstet, og hvor det bliver tydeligt, at Gud ikke kan andet end at elske. Gud har åbenbart ikke andet middel til at opnå, hvad Han ønsker, end det at blive ved at elske os, selv når vi afviser ham. Og derfor må Gud betale korsets pris. Den slags omkostninger betaler man mange af, når man elsker; og den der elsker mest, betaler mest, også selv kærligheden ikke er til salg.

Vi skal synge to salmer. Jeg læser beretningen om Jesu død på korset fra Lukasevangeliets, holder en kort prædiken, beder fadervor og lyser velsignelsen.

Vi skal begynde med at synge en gammel salme, som

passer til dagen i dag, nemlig "Hil dig frelser og forsoner". Det er nr. 192 i den nye salmebog eller nr. 173 i den gamle. Du kan også følge med i teksten på skærmen, mens vi synger.

1 Hil dig, Frelser og Forsoner!
Verden dig med torne kroner,
du det ser, jeg har i sinde
rosenkrans om kors at vinde,
giv dertil mig mod og held!

2 Hvad har dig hos Gud bedrøvet,
og hvad elsked du hos støvet,
at du ville alt opgive
for at holde os i live,
os dig at meddele hel?

3 Kærligheden, hjertegløden
stærkere var her end døden;
heller giver du end tager,
ene derfor dig behager
korsets død i vores sted.

4 Ak! nu føler jeg til fulde
hertets hårdhed, hertets kulde.
Hvad udsprang af disse fjelde,

navnet værd, til at gengælde,
Frelsermand, din kærlighed?

5 Dog jeg tror, af dine vunder
væld udsprang til stort vidunder,
mægtigt til hver sten at vælte,
til isbjerger selv at smelte,
til at tvætte hjertet rent.

6 Derfor beder jeg med tårer:
Led den ind i mine årer,
floden, som kan klipper vælte,
floden, som kan isbjerg smelte,
som kan blodskyld tvætte af!

7 Du, som har dig selv mig givet,
lad i dig mig elske livet,
så for dig kun hjertet banker,
så kun du i mine tanker
er den dybe sammenhæng!

8 Skønt jeg må som blomsten visne,
skønt min hånd og barm må isne,
du, jeg tror, kan det så mage,
at jeg døden ej skal smage,
du betalte syndens sold.¹

9 Ja, jeg tror på korsets gåde,
gør det, Frelser, af din nåde.
Stå mig bi, når fjenden frister!
Ræk mig hånd, når øjet brister!
Sig: vi går til Paradis!

Arnulf af Louvain før 1250.

N.F.S. Grundtvig 1837.

**Jeg vil nu læse dagens tekst fra Lukasevangeliet
kapitel 23 v.26-49. Og jeg læser fra den nye
oversættelse af biblen, "Biblen 2020"**

Prædiken

Vi kan godt glemme, at korset er et henrettelsesredskab, et frygteligt torturinstrument. Når det spæde barn i dåbsgave får et lille guldkors, som det her, er det første, vi kommer til at tænke på, ikke lige lidelse og død, smerter og blod. Men i dag langfredag får vi genopfrisket vores hukommelse. Korset er ikke et smykke.

Når man kigger på kalkmalerierne i Sulsted kirke, sådan som vi begyndte denne gudstjeneste med, er man nu ikke det mindste i tvivl om, hvor forfærdelig virkeligheden var. De skildrer Jesu lidelse ned i mindste detalje og lægger ikke fingrene imellem.

Og hvorfor skal vi egentlig mindes om det? Hvorfor skal vi ikke bare tale om opstandelsen, om kærlighedens og livets sejr over dødens magter? Ja, det skal vi, fordi opstandelsesbudskabet, som vi skal lægge ører til på søndag, påskedag, netop ikke ophæver korset; det gør ikke det, der sker på korset til ingenting, men bekræfter det. Det tegner det så og sige ind i Guds væsen. Måske kunne man sige det på den måde, at korset er Guds omfavnelser af sorgen, lidelsen og meningsløsheden. Det er Hans omfavnelser af døden og døende.

Lad os prøve at gå tilbage til korset på Golgatha eller Kraniepladsen, som Golgatha jo kan oversættes til. Som så ofte før undrer de folk, der står omkring Jesus, sig over, at han nægter at demonstrere sin magt. "Andre har han frelst, lad ham nu frelse sig selv, hvis han er Guds søn" Sådan gør lederne fra Rådet nar ham. Og det samme gør en af de to, han er korsfæstet sammen med: "Hvis du er jødernes konge, så frels dig selv"

Men ligesom Jesus afviste Satans fristelse i ørknen ved sin tiltrædelse, afviser han her ved vejs ende fristelsen til at stige ned fra korset. For hans magt er ikke voldens magt, men kærlighedens magt.

Dvs. den magt, der kommer til syne, når tvangen opgives. Dét er den røde tråd i evangeliernes beretning om Jesus fra begyndelsen til enden. Jesus er altså åbenbart det menneske, der ikke kan fristes til at opgive sin menneskelighed og gribe til magt. Ja, så lidt kan han fristes, at selv om han hænger der på korset, holder han fast ved sin forbindelse til Gud. Og han bliver ved med at henvende sig til ham, selv når Gud forlader ham. "Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?" På den måde råber Jesus sit chok over gudsforladtheden til Gud. Vejen er gået dybere ind i lidelsen, end han selv regnede med. Men skuffelsen driver ikke Jesus længere væk fra Gud, men snarere længere ind til ham, tættere på ham.

Det sandt menneskelige kommer endegyldigt til syne, der hvor selv den gudsforladte nægter at forlade Gud. Og det præcis det, der får den romerske officer til at udbryde: "Sandelig, den mand var Guds søn!" Det er altså den ubetingede menneskelighed der overbeviser ham. Fordi den er noget særligt, noget fuldstændig anderledes. "Far, tilgiv dem, for de ved ikke hvad de gør!" Sådan sagde Jesus om dem, der havde banket naglerne gennem hans hænder og fødder og klynget ham op på korset. Noget bedre gudsbevis findes ikke.

På den måde er der skabt et rum for os mennesker at færdes i, uafhængigt af vores situation. Ja selv der, hvor der ikke er mere at gøre eller sige, så kan i det mindste dét siges: "Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?" Historien om Jesu liv bliver da med denne slutning fortællingen om, at Gud har taget den lidendes parti.

Hvordan det? Ja, ikke ved at svare på spørgsmål som: "Hvorfor?" "Hvorfor skulle det ramme mig?" eller "Hvad er meningen med Corona-epidemien?" Men ved selv at gå ind i det meningsløse. Vejen til Jerusalem slutter på korset. Med Jesus selv som den råbende. Og hvorfor gør den det? Jo, det gør den, fordi intet menneske så længere skal råbe alene. Ikke engang i gudsforladtheden. For også dér har Gud været, og der er Gud. Så selv der, hvor vi troede, vi var forladte af Gud, er Gud også. Hverken lidelsen eller døden er gudløs. På den måde kan vi spejle vores lidelse i Hans lidelse, ligesom vi påskedag får lov at håbe, at du og jeg skal opstå, ligesom Han gjorde det.

Det giver ikke det meningsløse mening, men det lader det i stedet få lov til at stå som meningsløst, som det der er løst fra befriet fra mening. Og hvilken befrielse, dét kan være, ved ethvert sygt menneske,

som på egen krop har erfaret, hvordan andre gerne vil forklare ens sygdom, give en gode råd om, hvordan man kan vinde over den, eller mener, at der helt sikkert må være noget, man skal lære af den.

Det meningsløse får altså nu også sit rum. Ikke uden for, men i Gud. Heri ligger korsets evangelium; fra nu af er hverken den lidende eller den gudsforladte uden for Gud, men rammes ind, holdes fast, favnes af ham. At der findes ensomhed, forladthed, skyld, uro, lidelse, tab og død er således ikke individuelle fejl, vi kan reparere på, hvis vi bare gør nok, men netop udtryk for fællesmenneskelige vilkår, som korset viser os, at Gud er solidarisk med.

Og lad dem så bare komme med deres forklaringer. De gamle af slagsen: Det skulle nu ske, fordi du var kommet rigeligt langt væk fra Gud! Eller de nye: Når du får kræft i maven, er det så ikke fordi du har undertrykt dine følelser? Ikke elsket dig selv nok; været for stresset eller røget for meget. Ja, vi kender dem til hudløshed. Men vi kan lade dem ligge. For vi har nu hørt bedre: Gud selv er på vej ind i det meningsløse og gør det til en del af sig selv og tager det med sig.

De gamle brugte ordet "stedfortrædelse". At Jesus led og døde i vores sted. Det er ofte blevet forstået på den måde: Fordi han gør, hvad vi skulle have gjort. Altså: han er stedfortrædende, fordi han yder det, vi skulle have gjort, fordi han kommer med en erstatningspræstation. Men det er kun den halve sandhed, og halve sandheder har det med at blive hele løgne. At Jesus er vores stedfortræder betyder ganske enkelt, at Gud i ham "træder for på steder", hvor vi ellers skulle have gået alene, forladte og ensomme.

Tænker vi på denne baggrund på, hvor Jesus færdedes, nemlig i dagligdagen, ved måltidet, ved festen, i forbindelse med sygdom, i smerten i Getsemane Have, i lidelsen ved tilfangetagelsen, i gudsforladtheden på korset, i døden, i opstandelsen, så bliver pointen klar. Alle disse steder har Gud været, for at mennesket ikke skal kunne komme hen, hvor Gud ikke færdes og er. Ikke engang i lidelsen eller gudsforladtheden, ikke engang i døden. Så er der da ikke det liv, som ikke er kendt af Gud. Og ikke den grav, han ikke gør til sin. Gud har med Jesus af Nazareth og hans historie gjort hele den menneskelige verden til en del af sig. Samlet den op i sig. Omfavnet den.

Vi er så vant til at tænke, at det drejer sig om at få Gud **ind** i vores tilværelse. Men evangeliet på denne langfredag lyder anderledes. Det består slet og ret i det befriende budskab, at vi ikke kan skubbe Gud ud af vores liv. Fordi vi udefra får at høre, at vi er elsket og ingenting kan skille os fra Guds kærlighed i Jesus Kristus, kan vi netop være os selv i al vores uperfekthed og skyldighed. Det er et opløftende budskab på denne mørke langfredag. Gør som Gud bliv menneske.

Amen

Lad os bede

Du levende Gud, som har bolig iblandt os.

Ikke bare kirkernes men også alle andre døre er låst i disse dage, men din himmel over os er åben som altid.

Vi beder for dem der er alene, og dem der er sammen.

Dem der er bekymrede, og dem, der ikke magter alvoren.

Vi beder for de syge, og deres pårørende.

Dem der mister, og dem der skal dø.

Tak for korsets løfte om, at der altid er en ny solopgang - i livet som i døden.

Giv styrke, både til dem det er ramt af magt - og dem der er ramt af magtesløshed!

Hjælp dem der lider, mere end vi forstår, dem som

ville ønske, de havde det som os!
Lad os forblive ét i dig ved din ånd - også på afstand.
Hvad vores hjerter flyder over med i ord eller stilhed,
griber du: Vores verden - i dine hænder.

"Fadervor, du som er i himlene! Helliget vorde dit navn, komme dit rige, ske din vilje på jorden, som den sker i himlen; giv os i dag vort daglige brød; og forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere, og led os ikke ind i fristelse, men fri os fra det onde. Thi dit er riget og magten og æren i evighed!

*Amen***Velsignelse**

Vi skal slutte gudstjenesten med at synge en ny salme. Den hedder "Du tar mig som jeg er!" og er skrevet af den danske digter Steen Kaalø. Det er godt at vide, at Gud tager os med det hele.

Vores organist Lillian Kranker vil spille melodien igennem en gang, før vi synger den. Teksten kan I følge med i på skærmen.

1. Du tar mig, som jeg er,
du tar mig, som den blide sommerregn
gir både korn og mælkebøtter væde,
som solen stråler over høg og stær,

og duggen spreder guld på skrald og hegn,
du tar mig med din sommerlyse glæde!

2. Du tar mig, Herre Gud,
når jeg er svag, og ingenting er værd,
og jeg så tit har nægtet dig min tanke.
For jeg er barnet, som du førte ud
af dåbens storm og skum, om skarpe skær,
mit kors er dit, det er min redningsplanke!
3. Du tar mig i min nød,
du tar mig, når jeg danser glad og vild,
du ser i hjertet jeg er en af dine.
Du er hos mig, selv i min skam og død,
for ingenting kan ændre det du vil,
og du vil ikke andet end velsigne!
4. Du tar mig som jeg står,
fuldstændig som jeg står og går, jeg får
forladelse for alt, hvad jeg forspildte.
Og sommer spirer af en vinters sår,
og frihed springer ud af trællekår.
Fortabtes domme er hos dig så milde!
5. Du tar mig med dit Ord,
som taler i mit lange korte liv,

som vælder af din visdoms himmerige.
Nu, Herre, tag mig nådigt til dit bord,
og hvisk om skyld og blod, og brød og vin,
så vandrer jeg ad nådens himmelstige!

6. Du tar mig, som jeg er,
i alt mit ingenting, du griber mig,
i død og sorg og vé – når jeg må græde.
Du favner mig, du tar mig som jeg er,
al fare, smerte, savn, står nu til dig,
hav evig tak, og tag imod min glæde!

[Sten Kaalø](#), 2002

Melodi: [Hans Peter Soelmark](#)

Tak for i dag og alt godt.